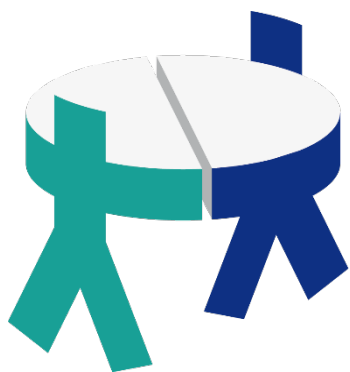

Jaarverslag 2017/2018

Centrum voor
Patiënt en Geneesmiddel

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Missie, visie en doelstellingen	4
2.1	Visie	4
2.2	Missie	4
2.3	Doelen en beoogde resultaten	4
2.4	Activiteiten	4
3.	Organisatie en bestuur	5
3.1	Organisatie	5
3.2	Bestuur	5
4.	Activiteiten 2017/2018	6
4.1	Visiesessie CPG	6
4.2	COM-MA	6
4.3	Projecten	6
5.	Financiën	8

1. Inleiding

Het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel heeft de visie dat de kwaliteit van leven van de patiënt verbetert wanneer een betrokken, empathische zorgverlener de patiënt ondersteunt bij de beslissing over zijn geneesmiddelgebruik.

Het doel van het Centrum is het stimuleren en faciliteren van zorgverleners om de patiënt meer te ondersteunen bij keuzes rondom het gebruik van geneesmiddelen en het in kaart brengen behoeften patiënten die geneesmiddelen gebruiken.

De opkomst en aandacht voor Shared Decision Making en patient empowerment bevestigt de behoefte aan en het bestaansrecht van het Centrum. Uit enquêtes blijkt dat twee op de drie patiënten aangeeft betrokken te willen worden bij de keuze rondom de behandeling. De helft hiervan (dus een derde van alle patiënten) wil uiteindelijk ook de keuze zelf maken.

Maar wat wil de patiënt nog meer op het gebied van geneesmiddelgebruik? Dit wil het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel samen met patiënten de komende jaren verder onderzoeken.

2. Missie, visie en doelstellingen

2.1 Visie

Het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel heeft de visie dat de kwaliteit van leven van de patiënt verbetert wanneer een betrokken, empathische zorgverlener de patiënt ondersteunt bij de beslissing over zijn geneesmiddelgebruik

2.2 Missie

Het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel:
Verbindt zorgverlener en patiënt in goed geneesmiddelgebruik.

2.3 Doelen en beoogde resultaten

Hoofddoel:

Het stimuleren en faciliteren van zorgverleners om de patiënt meer te ondersteunen bij keuzes rondom het gebruik van geneesmiddelen

Subdoel:

In kaart brengen van de behoeften van patiënten die geneesmiddelen gebruiken.

Hiervoor zal het CPG optreden als:

- Netwerkorganisatie met als doel kennis over geneesmiddelgebruik vanuit patiëntperspectief te ontsluiten.
- Productontwikkelaar met als doel educatie voor zorgverleners en ondersteunende hulpmiddelen ten aanzien van de communicatie tussen zorgverlener en patiënt te ontwikkelen.
- Een organisatie met als doel praktisch wetenschappelijk onderzoek te doen

2.4 Activiteiten

- Creëren van kennisuitwisseling voor alle geneesmiddelinformatie vanuit patiëntperspectief op onze website
- Onderwijs – training en coaching in patiëntgerichte farmaceutische communicatie
- Ontwikkelen ondersteunende hulpmiddelen met betrekking tot communicatie over geneesmiddelgebruik
- Praktisch wetenschappelijk onderzoek geneesmiddelgebruik vanuit perspectief van de patiënt
- Uitvoeren van focusgroepen en spiegelgesprekken met patiënten en zorgverleners over geneesmiddelgebruik

3. Organisatie en bestuur

3.1 Organisatie

Het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 60271833. Het Centrum is een non-profit organisatie en heeft de ANBI status.

Meer informatie over het Centrum is beschikbaar via website www.patiëntengeneesmiddel.nl.

3.2 Bestuur

In de samenstelling van het bestuur van het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel komt de gewenste multidisciplinaire en integrale benadering van farmaceutische zorg tot uiting. Het (onbezoldigde) bestuur kent de volgende samenstelling:

- Voorzitter: Dr. B.J.F. (Bart) van den Bemt, apotheker en senior onderzoeker Sint Maartenskliniek/RadboudUMC (vanaf 1-2-2018 het bestuurslidmaatschap om prive redenen tijdelijk neergelegd)
- Penningmeester: Drs. H.J. (Henk-Jan) ter Horst, lid Raad van Bestuur Apotheek Haagse Ziekenhuizen (vanaf 1-2-2018 voorzitter a.i.)
- Secretaris: Prof. dr. Ir. L. (Liset) van Dijk, programmaleider Farmaceutische Zorg bij het NIVEL
- Leden: Mw. M. (Margo) Briejer, vertegenwoordiger Optima Farma, de beroepsvereniging van apothekersassistenten
Mr. drs. H.P. (Bert) Kuipers, patiënten vertegenwoordiger

Directeur van het Centrum is mw. A.M. (Annette) Lamboo. In deze verslagperiode heeft zij, bij gebrek van het Centrum vooralsnog aan financiële middelen, haar betaalde werkzaamheden als ZZP'er verricht vanuit haar bureau Care Together.

In 2017 is het bestuur vijfmaal (15 februari, 18 april, 23 mei, 19 juni, 25 sept.) en in 2018 viermaal (19 maart, 13 juni, 17 sept., 19 nov.) bijeengekomen.

4. Activiteiten 2017/2018

4.1 Visiesessie CPG

Het doel van de visiesessie was het scherp stellen van de visie, bepalen waar het CPG staat en wat de stip op de horizon is. De primaire doelgroep van het CPG is de zorgverlener, met daar vlak achter de patiënt, daaromheen zitten allerlei beroepsorganisaties met daaromheen mantelzorgers, apothekersassistenten, apothekers en zorgverzekeraars.

Het CPG wil in de toekomst 3 rollen gaan vervullen:

- Kenniscentrum (KC), educatie, communicatie
- Productontwikkeling, praktisch toegepast wetenschappelijk onderzoek
- Vervullen rol van een netwerkorganisatie

Ambities voor de komende 5 jaar:

Het CPG wil een kleine organisatie zijn met vaste allianties, een adviesraad met vertegenwoordiging van belangrijkste doelgroepen, patiëntenpanel, patiënten netwerk, beperkt aantal mensen in vaste dienst, CPG als keurmerk.

Lange termijn doelstelling: het effectief (met wetenschappelijke basis) kunnen faciliteren van de zorgverlener in het verbeteren van de farmaceutische patiënt communicatie met de behoefte van de patiënt als uitgangspunt om geneesmiddelgebruik in effectiviteit en veiligheid te verbeteren alsook therapietrouw te vergroten.

4.2 COM-MA

COM-MA staat voor Communicatieadvies op maat voor apothekmedewerkers in de (poliklinische) apotheek een online feedback instrument.

De apotheek is een goede plaats om geneesmiddel-gerelateerde problemen te voorkomen, te signaleren en te bespreken. Echter, de communicatie is niet altijd optimaal en patiëntgericht. Het Nivel heeft daarom in samenwerking met het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel en de Universiteit Utrecht, een online feedback interventie ontwikkeld om de communicatievaardigheden van apothekmedewerkers te verbeteren (COM-MA) om zodoende een patiëntgerichte communicatiestijl te stimuleren. Dit moet leiden tot betere signalering van geneesmiddel-gerelateerde problemen met als uiteindelijk doel een geneesmiddelgebruik zoals afgesproken is tussen de patiënt en de zorgverlener.

COM-MA is inmiddels gereed voor implementatie. Het Nivel coördineert de implementatie in samenwerking met het CPG.

4.3 Projecten

De volgende projecten zijn in de verslagperiode door het Centrum voor Patiënt en Geneesmiddel gerealiseerd of zijn thans nog lopend:

- Uitvoeren ZonMw gesubsidieerde voorstudie naar gebruik van voorlichtingsmateriaal over geneesmiddelen bij reumatoïde artritis en oncologie;
- Uitvoeren focusgroepen wetenschappelijk onderzoek Fatma Karapinar ten behoeve van verbetering medicatieoverdracht na ontslag uit het ziekenhuis;
- Uitvoeren ZonMw gesubsidieerd onderzoek als mede-aanvrager (stichting Health Base is hoofdaanvrager) naar de begrijpelijkheid van etiketteksten in eerste lijn;
- Doorontwikkeling scholing communicatie farmaceutische patiëntenzorg zorgverleners;
- Uitvoeren ZonMw gesubsidieerde onderzoek (mede-aanvrager, Nivel hoofdaanvrager) "Triage in de apotheek"
  - o Uitvoeren focusgroepen medicijngebruik voor Nivel in kader van Triage onderzoek
- Implementeren COM-MA feedback training i.s.m. het Nivel.

5. Financiën

	2017	
	Eindsaldo (Debet)	Eindsaldo (Credit)
BALANS		
VLOTTENDE AKTIVA		
Debiteuren:		
0500 - Debiteuren	0,00	
Totaal: Debiteuren	0,00	
LIQUIDE MIDDELEN		
1100 - Triodosbank nr. NL43TRJ00198022727	15.542,80	
Totaal: LIQUIDE MIDDELEN	15.542,80	
Totaal: VLOTTENDE AKTIVA	15.542,80	
EIGEN VERMOGEN		
Stichtingskapitaal		
1500 - Stichtingskapitaal		4.510,33
Totaal: Stichtingskapitaal		4.510,33
Totaal: EIGEN VERMOGEN		4.510,33
VOORZIENINGEN		
1700 - Voorziening onderwijs, onderzoek, ontwikkeling en communicatie		10.000,00
Totaal: VOORZIENINGEN		10.000,00
KORTLOPENDE SCHULDEN		
OMZETBELASTING		
2576 - Rekening te vorderen BTW	2.027,14	
2577 - Rekening af te dragen BTW		2.577,75
2590 - Afdracht omzetbelasting	429,00	
Totaal: OMZETBELASTING		121,61
KREDITEUREN		
2600 - Crediteuren	0,00	
Totaal: KREDITEUREN	0,00	
Totaal: KORTLOPENDE SCHULDEN		121,61
Resultaat		
Resultaat (Geslecteerde Jaar / Periode)		910,86
Totaal: Resultaat		910,86
Totaal: Balans	15.542,80	15.542,80

	2018	
	Eindsaldo (Debet)	Eindsaldo (Credit)
BALANS		
VLOTTENDE AKTIVA		
LIQUIDE MIDDELEN		
1100 - Triodosbank nr. NL43TRJ00198022727	8.189,65	
Totaal: LIQUIDE MIDDELEN	8.189,65	
Totaal: VLOTTENDE AKTIVA	8.189,65	
EIGEN VERMOGEN		
Stichtingskapitaal		
1500 - Stichtingskapitaal		5.421,19
Totaal: Stichtingskapitaal		5.421,19
Totaal: EIGEN VERMOGEN		5.421,19
VOORZIENINGEN		
1700 - Voorziening onderwijs, onderzoek, ontwikkeling en communicatie		4.601,86
Totaal: VOORZIENINGEN		4.601,86
KORTLOPENDE SCHULDEN		
OMZETBELASTING		
2576 - Rekening te vorderen BTW		0,00
2577 - Rekening af te dragen BTW	0,00	
2590 - Afdracht omzetbelasting	0,00	
Totaal: OMZETBELASTING		0,00
Totaal: KORTLOPENDE SCHULDEN	0,00	
Resultaat		
Resultaat (Geslecteerde Jaar / Periode)	1.833,40	
Totaal: Resultaat	1.833,40	
Totaal: Balans	10.023,05	10.023,05